

se prodej stal bez předepsaného povolení, a kdyby se důsledek nedovoleného prodeje projevil jen v potrestání prodatele, který neměl ku prodeji povolení. Podle všeobecného předpisu prvního odstavce § 879 obč. zák. jsou nicotné smlouvy, jež se přičítají zvláštní zákonné záповědi, třebaš nebyla jejich neplatnost se stanoviska soukromoprávního v příslušném zákoně zvláště vyslovena, je-li z povahy věci nebo ze zákona zřejmé, že si zákonodárce smlouvu jako nicotnou představuje a jen opomenul tuto sankci výslovně vyjádřiti (viz rozhodnutí čís. 2496, 4536, 5054 sb. n. s.). Z účelu zákona čís. 9/1924 sb. z. a n. a z povahy věci, jak byly vylíčeny, vyplývá, že kupní smlouvu o radiovém zařízení, při níž prodatel neměl předepsané úřední povolení ku prodeji, jest považovati za nicotnou podle všeobecného ustanovení § 879 obč. zák. Na tom nic nemění, že se zákaz prodeje obrací jen proti prodateli, neboť jednotnou smlouvu nelze trhati ve dvě a zákazem prodeje jest s hlediska soukromoprávního zakázána koupě, třebaš zákon v § 24 ohrožuje trestem jen prodatele. Pro otázku nicotnosti kupní smlouvy jest nerozhodné, zda jednal žalobce bezelstně; stačí, že se prodej přičítal zvláštní zákonné záповědi. Nerozhodné jest i tvrzení žalobce, že zažádal o povolení k prodeji a že omylem úřadu se mu dostalo jen povolení ku přechovávání, v němž povolení ku prodeji není obsaženo. Nesejde ani na tom, zda bylo zahájeno trestní řízení a jak se skončilo, ani na tom, kdy a u koho byl aparát zabaven. Zákon nečiní rozdíl mezi prodejem po živnostensku a prodejem soukromníka (§ 1 odst. (1) zákona čís. 9/1924 sb. z. a n.). Zákaz prodeje znamená tu zákaz kupní smlouvy, jak bylo již vyloženo, — nehledíc ani k tomu, že se tu žalobce domáhá plnění na základě neplatného prodeje a že on jednal proti zákonnému zakazu. Z nicotné a právně bezúčinné smlouvy nemůže však žalobce odvozovati ani právní nárok na zaplacení směnek žalobou vymáhaných, poněvadž závazek z nicotné smlouvy nenabyl platnosti ani tím, že byl mezi smluvníky utvrzen směnkami. Podle tohoto právního posouzení pozbývá zrušovací usnesení odvolacího soudu právního podkladu.

Čís. 11918.

Do usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení prvního soudu, odmítající žalobu o zmatečnost, a prvnímu soudu uloženo, by nařídil o žalobě rok k ústnímu jednání, jest dovolací rekurs nepřipustný.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R I 582/32.)

Žalobkyně se domáhala na žalovaném, by byl prohlášen zmatečným i rozsudek, jímž byla vyslovena rozluka manželství stran, i smíry u soudu o majetkoprávních poměrech. Soud první stolice žalobu odmítl podle § 538 c. ř. s., maje ji za nezpůsobilou, by byl ustanoven rok k ústnímu jednání. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ustanovil rok k ústnímu jednání a o žalobě po zákonu dále jednal.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

D ů v o d y:

Pokud se žaloba domáhá toho, by byl prohlášen zmatečným rozsudek ze dne 11. dubna 1930, jest žalobou o zmatečnost podle § 529 prvý odstavec c. ř. s. Dojde-li soud, prozkoumaj žalobu o zmatečnost podle předpisu § 538 c. ř. s. k úsudku, že jsou tu požadavky prvé věty zmíněného paragrafu a že žaloba není nepřijatelná z některého důvodu uvedeného v § 529 druhý odstavec c. ř. s., má podle § 541 c. ř. s. býti jednáno jen o důvodu a o přijatelnosti žaloby a jest za tím účelem položit rok k ústnímu jednání. Takové usnesení, které jest příznivým výsledkem předběžného zkoumání žaloby, nelze podle § 130 druhý odstavec c. ř. s. napadati zvláštním opravným prostředkem, ježto jde o nařízení roku. Věc jest táž, došel-li k příznivému výsledku předběžného zkoumání žaloby pro zmatečnost teprve soud rekursní na žalobcův recurs. I v tomto případě zahrnuje v sobě rozhodnutí rekursního soudu usnesení, že má býti položen rok k ústnímu jednání. Dovolací rekurent není tím nijak zkrácen, neboť má na vůli, by při ústním jednání přednesl své námitky proti formální přijatelnosti žaloby o zmatečnost, by se domáhal odmítnutí žaloby usnesením podle § 543 c. ř. s., a kdyby mu nebylo vyhověno, by podal opravné prostředky podle zákona přijatelné. Pokud se žaloba domáhá, by byly prohlášeny neplatnými i smíry ze dne 11. dubna 1930 a 23. června 1930, není žalobou o zmatečnost, nýbrž žalobou určovací. Poněvadž však rekursní soud uložil prvému soudu, by ustanovil rok k ústnímu jednání o celé žalobě, tedy i o žalobním žádání, kterým se žalobkyně domáhá neplatnosti zmíněných smírů, jest recurs podle § 130 druhý odstavec c. ř. s. nepřijatelný proti usnesení rekursního soudu i ve příčině tohoto žalobního žádání. Dovolací recurs jest tudíž ve všech směrech nepřijatelný a bylo jej podle § 526 c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 11919.

Neupozornil-li otec, že jest nezletilým dětem ustanoviti opatrovníka, any se střetly jeho zájmy se zájmy dětí, byla oprávněna tak učiniti matka dětí.

Soudu, zřizujícímu opatrovníka podle § 271 obč. zák., jest jen zkoumati, zda jest splněn formální předpoklad pro zřízení opatrovníka k tomu cíli, by opatrovník jménem nezletilců podal návrh, o jehož právní vyřízení nezletilcům jde, není však oprávněn zkoumati také, zda jest návrh, o nějž nezletilcům jde, ve věci opodstatněn.

(Rozh. ze dne 23. září 1932, R I 587/32.)

V řízení o substituční pozůstalosti po Rudolfu D-ovi zamítl p o z ů s t a l o s t n í s o u d návrh na zřízení opatrovníka pro nezl. Vojtěcha a Eugena D-ovy. D ů v o d y: Jde o substituční jmění po Rudolfu D-ovi. Jmění má podle původní závěti připadnouti zákonným dědicům Rudolfa D-a, tedy jeho matce a bratru Vojtěchu D-ovým. Nezl. Vojtěch a Eugen jsou syny bratra Vojtěcha a nepřicházejí nyní v úvahu jako dědici a nejsou proto ani oprávněni ani povinni v dnešním substitučním jednání